

není zákonem preceptivně nařízeno a nepřibrání jich není tedy porušením zákona, jak je předpokládá zmatek podle § 344 čis. 5 tr. ř. Z tohoto stavu věci a předpisu zákona plyne, že porotní soud, zamítнув návrh obhájcův, neporušil zákon ani nesprávně nepoužil zákona nebo zásady trestního řízení, jichž šetření káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje obhajování. Zákon v § 2 písm. a), b) tr. zák. předpokládá naprosté chybění rozumu, buďto trvalé (písm. a) nebo střídavé (písm. b). T. zv. zmenšená přičetnost, duševní méněcennost nebo zatíženost není duševním stavem vylučujícím podle § 2 a), b), tr. zák. přičetnost, aniž zrudný pud pohlavní (homosexualismus i povahy sadistické) sám o sobě, není-li výronem všeobecné poruchy duševní, již znalci v souzeném případě vyloučili. Zmateční stížnost v obou uplatňovaných bodech shledána byla neodůvodněnou, pročež byla podle § 288 odst. prvý tr. ř. zavržena.

Čís. 3405.

Otázka věcné správnosti znaleckého posudku je v řízení zrušovacím vyloučena z odporu. O správnosti a přesvědčivosti posudku uvažuje jen soud nalézací (§§ 258, 288 čis. 3 tr. ř.); ani zrušovacímu soudu, jenž jako stolice opravná není oprávněn člniti skutková zjištění, nepřisluší přezkoumávatí věcnou opodstatněnost posudku.

Ani posudek lékařské fakulty není pro nalézací soud bezpodmínečně závazným (§ 258, 288 čis. 3 tr. ř.).

Není zákonného předpisu, který by zabráňoval soudu provéstí nové vyšetření duševního stavu vzhledem k tomu, že obviněný byl již v jiném předchozím případě co do duševního stavu zkoumán a o jeho stavu podán posudek, třeba i lékařskou fakultou.

(Rozh. ze dne 2. března 1929, Zm I 86/29.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 3. prosince 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čis. 4 a 9 b) § 281 tr. ř. Zmatečnost podle čis. 4 uv. § spatřuje v zamítnutí důkazního návrhu obhájce při hlavním přelíčení, by přečten byl ze spisů krajského soudu v Litoměřicích č. j. Tk 603/26 posudek o duševním stavu obžalovaného, podaný dne 12. listopadu 1926 německou lékařskou fakultou v Praze, jakož i usnesení o zastavení tohoto trestního řízení, dále by bylo přečteno usnesení o zastavení trestního řízení u zemského trestního soudu v Praze č. j. Tk XXII 7220/26 na základě téhož posudku. Návrhu mělo prý býti vyhověno proto, poněvadž fakultní posudek zjišťuje u obžalovaného trvalou duševní chorobu, t. zv. konstituonelní manii (§ 2 a) tr. zák.), takže podle tohoto posudku spáchal obžalovaný souzený čin, jehož se dopustil v roce 1923, ve stavu nepřičetném. Na základě onoho posudku byla také zastavena trestní řízení proti obžalo-

vanému u krajského soudu v Litoměřicích a u zemského trestního soudu v Praze. Nelze prý trestní řízení o deliktech z roku 1923 jednak pro choromyslnost zastaviti, na druhé straně však obžalovaného pro delikty z téže doby odsouditi. Fakultní posudek jest prý považovati podle předpisu tr. ř. za platný důkaz pro dobu, pro kterou byl vydán, a nemůže této důkazní moci pro onu dobu pozbyti. I když byl posudek ten k návrhu obžalovaného podán přímo, aniž před tím byl vyžádán posudek od soudních znalců a aniž učinila v tom směru rozhodnutí radní komora krajského soudu v Litoměřicích, není prý to pro posouzení věci rozhodné, poněvadž závažné je jediné, že fakultní posudek tu jest a že na jeho základě bylo proti obžalovanému zastaveno trestní řízení v Litoměřicích i v Praze. Ostatně prý krajský soud v Litoměřicích ani neporušil předpis § 126 tr. ř., jenž jej opravňoval vyžádati si fakultní posudek přímo. Stížnost jest bezdůvodná. Tím, že bylo odepřeno přechísti ona dvě usnesení o zastavení trestního řízení, vedeného proti obžalovanému u krajského soudu v Litoměřicích (Tk 603/26) a u zemského trestního soudu v Praze (Tk XXII 7220/26), nebyl obžalovaný zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu; jednak proto, že, jak správně zdůraznil nalézací soud, důvody, jež byly směřodonné pro zastavení trestního řízení, se neuvádějí, jednak proto, že nalézacímu soudu bylo zastavení oněch dvou trestních řízení beztak známo, ježto se o tom v důvodech rozsudku výslovně zmiňuje. Ostatně se zmateční stížnost touto částí napadeného mezitímního usnesení ani zvláště neobírá. Pokud jde o zamítnutí návrhu na přečtení fakultního posudku, jest ovšem připustiti, že již význam fakultního posudku jako posudku znalce výjimečně kvalifikovaného vyžadoval, by soud nalézací vzal jeho obsah na vědomí, a nemohou úvahy, o něž soud nalézací opírá usnesení o zamítnutí návrhu, o sobě postup soudu odůvodniti, any předmětem této trestní věci byly trestné činy obžalovaného stejného rázu a spadající časově přibližně do stejné doby. Než podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení byl mezi jiným přečten posudek soudních znalců lékařů. V tomto posudku je poukázáno opětovně nejen na posudek, jež o duševním stavu obžalovaného podali v roce 1925 soudní znalci zemského soudu v Berlíně, nýbrž též na řečený posudek fakulty německé university v Praze, a je v posudku zejména uvedeno, že v posudku německé fakulty bylo uznáno na trvalou duševní chorobu obžalovaného. Z toho je patrné, že přečtením posudku soudních lékařů znalců, v němž je brán zřetel i na posudek německé fakulty, dospěl nejpodstatnější obsah posudku něm. fakulty také k vědomosti nalézacího soudu. Nebylo proto zapotřebí, by fakultní posudek byl zvláště ještě čten a nebylo tu předpokladu posl. odst. § 281 tr. ř., za něhož jediné zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. ve prospěch obžalovaného může býti uplatňován. Obhajobě nešlo arci jen o přečtení fakultního posudku, nýbrž o to, by nalézací soud učinil jej základem rozhodnutí. Poněvadž se tak nestalo, snaží se zmateční stížnost, byť i nepřímo, podlomiti správnost posudku znalců lékařů. Toto její úsilí musí však zůstat bez úspěchu, poněvadž otázka věcné správnosti posudku je v řízení zrušovacím z odporu vyloučena. O správnosti a přesvědčivosti posudku znaleckého uvažuje jako o správnosti a přesvědčivosti každého jiného průvodu jen soud nalézací (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.) a ani zrušovacímu sou-

du, jenž jako stolice opravná není oprávněn činiti skutková zjištění, nepřisluší přezkoumávati věcnou opodstatněnost posudku. Shledával-li obžalovaný a obhajoba posudek znalců lékařů za stížený některou z vad, jež jsou uvedeny v § 126 tr. ř. v novém jeho doslovu (zák. z 1. srpna 1927, čís. 107 Sb. z. a n.), nebo, měl-li jinak důvodnou pochybnost o správnosti posudku, bylo na nich, by vhodnými dotazy (§ 249 tr. ř.) a návrhy dali podnět k opatřením, přípustným podle onoho místa zákona. Záznamy protokolu o hlavním přelíčení neobsahují však nic, co by nasvědčovalo takovému postupu obhajoby.

Zmateční stížnost zastává arci názor, že v souzeném případě nemělo býti vyšetřujícím soudcem, pokud se týče radní komorou vůbec nařizováno zkoumání duševního stavu obžalovaného soudními znalci, poněvadž o jeho duševním stavu byl tu již fakultní posudek, zjišťující trvalou duševní chorobu, tedy i pro dobu roku 1923, kdy byl spáchán trestný čin. Mělo prý tudíž na základě tohoto fakultního posudku býti trestní řízení, o něž nyní jde, zastaveno, nikoli nařizeno nové zkoumání duševního stavu. Sluší prý proto považovati posudek soudních lékařů za právně neplatný, poněvadž není než nepřipustným přezkoumáváním posudku fakultního. Těmito vývody vybočuje však již stížnost z mezi důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř., jehož se smí dovolávati jen pro nepřipuštění důkazního návrhu v tom doslovu a v tom dosahu, jak byl učiněn; není přípustné opíráti opodstatněnost důkazního návrhu o vývodní věty, uváděné teprve ve zmateční stížnosti. Nicméně budiž na vývody zmateční stížnosti odpověděno toto: Sama stížnost uznává, že trestní řízení, o něž tu jde, je úplně rozdílné od trestních řízení, ve kterých bylo použito fakultního posudku. Uplatňoval-li obžalovaný v tomto novém trestním řízení, že je duševně chorý, a vzešly-li soudu pochybnosti o jeho duševním zdraví, byl tím podle § 134 tr. ř. dán nepochybně důvod k prozkoumání duševního stavu obžalovaného dvěma lékaři. Nikde v zákoně není předpisu, který by zabraňoval soudu provéstí nové vyšetření duševního stavu vzhledem k tomu, že obviněný byl již v jiném předchozím případě co do duševního stavu zkoumán a o stavu jeho podán posudek, třeba i lékařskou fakultou. V souzeném případě navrhl ostatně státní zástupce zkoumání duševního stavu zejména proto, poněvadž tu byl také posudek, podaný psychiatry zemského soudu v Berlíně, jenž je od fakultního posudku odlišný. Nad to přehlíží stěžovatel, že jak návrh státního zástupce na zkoumání duševního stavu obžalovaného tak i příslušné rozhodnutí vyšetřujícího soudce a usnesení radní komory, jímž byla stížnost obžalovaného do onoho rozhodnutí zamítnuta, staly se za platnosti zákona z 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n., jímž byly dotyčné předpisy tr. ř. změněny a zejména předpis § 126 tr. ř. postaven na zcela nový základ. Tak předpisuje čl. I. čís. 1 tohoto zákona výslovně, že soud má zpravidla přibrati znalce trvale u soudu ustanovené pro ten který obor (trvalé znalce), a dovoluje jen za výjimečných okolností, by místo těchto znalců byli přibráni jiní. A podle § 126 tr. ř. (v novém doslovu) nelze již vyžadovati posudek od lékařských fakult, nýbrž je pro případ vadnosti nebo pochybnosti posudku znalců upraven postup nový, v zákoně blíže vyznačený. Uznala-li radní komora zemského trestního soudu v Praze, zejména i vzhledem k tomu,

že jde o trestní případ úplně samostatný, že v tomto novém trestním řízení jest zkoumati duševní stav obžalovaného znova, a to nejprve dvěma soudními znalci, nebyly tímto postupem zákonné předpisy porušeny, nýbrž naopak byla jim zjednána platnost. O přezkoumání fakultního posudku, jaké má na mysli rozhodnutí bývalého vídeňského zrušovacího soudu č. 84., nemůže býti v souzeném případě řeči a, učinili soudní znalci lékaři své povinnosti zadost (§ 134 odst. druhý tr. ř.), vzavše při podání posudku v úvahu i posudek fakultní. Obžalovanému a jeho obhájce nebyla ani odňata obrana proti posudku znalců lékařů, naopak poskytovalo jim ustanovení § 126 tr. ř. (nový doslov) dosti možnosti, by proti posudku tomu uplatnili své pochybnosti a případnými návrhy dali podnět k postupu tam blíže vyznačenému. Dodáno budiž posléze, že ani posudek fakultní přes nepopíratelnou vědeckou autoritu místa, z něhož vyšel, není o sobě pro nalézací soud, jemuž o otázce, zda nějakou okolnost jest považovati za prokázanou, rozhodovati jest podle volného uvážení čerpaného ze svědomitého zkoumání v š e c h průvodů (§ 258 tr. ř.), bezpodmínečně závazným a že nalézací soud nezaložil své přesvědčení jen na posudku soudních lékařů, nýbrž i na výpovědích slyšených osob, na okolnostech při hlavním přelíčení na jevo vyšlých a na bezprostředním dojmu, jež na soud učinil obžalovaný při hlavním přelíčení. Ze všeho toho plyne, že zamítnutím důkazních návrhů nestala se obžalovanému újma v jeho právech na zákonnou obhajobu a není tudíž důvod zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. opodstatněn.

Čís. 3406.

Přesvědčení pachatelovo, že má za okradeným pohledávku a že je oprávněn podržeti si věc k zabezpečení oné pohledávky až do zaplacení, vylučuje po případě zlý úmysl v § 1 tr. zák. předpokládaný a tím i trestnost krádeže.

(Rozh. ze dne 7. března 1929, Zm I 354/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 20. dubna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. zák. a přestupkem zpronevěry podle §§ 183, 461 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Co do rozsudkového výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. zák., nelze zmateční stížnosti upříti oprávnění již s hlediska dovolávaného důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. Podle doplněného protokolu o hlavním přelíčení opakoval obžalovaný při hlavním přelíčení písemné důkazní návrhy, zej-